

Loomariik ja inimene

Käes on aeg koguda teavet inimese ja muu looduse suhte kajastamise kohta nii rahvasuust kuuldu kui ka enese kogetuna. Paljut, mida kunagi usuti (karu imeb talvel käppa, vaskuss on pime) usutakse võib-olla praegugi. Luiskelood suurest jahisaagist enam vast populaarsed pole, aga osav jutustaja annab neile „teise elu“ lugusid tuntud paikade ja isikutega seostades. Muutunud on loomade tüüpikarakterid: hunt ei ole rumal ega kohtlane, vaid pigem taibukas; rebane polegi kaval, vaid lubab mägra oma koopasse elama; kärnkonn pole nõialoom, vaid inimeste hea abiline.

Soovime uskumusi, arvamusi, meenutusi, lugusid, traditsioonilisi ütlusi jne.
Siin on rida märksõnu ja teemasid.

- ✳ Loomariigi halvad ja head ended; ka saagi- ja ilmaended: orav, jännes, nirk, rott, nahkhiir, rästik jt.
- ✳ Erilise „väe“ kandjad: karu küüs, põdra sarv, hundi saba, mägra rasv, jänese käpp, kopranõre, nahkhiire veri, vähikivi, jne.
- ✳ Üleloomulik olend looma kujul: surnuvaim, metshaldjas, kurat, puuk jts.
- ✳ Ütlusfolkloor: „ära mängi mäkra“, „ujub konna“ jts.
- ✳ Toidukonkurents ja kalendriorientaatorid: mis ajast „tohib hunt kodulooma murda“; „pannakse konna suu kinni“ jms.
- ✳ Loom inimese juures, sh koduloomana: karu, põder, saarmas, tuhkur, nirk, siil, majahiir, nastik, kärnkonn.
- ✳ Ussi-, konna-, hundi-, jänese-, hiireviga lapsel.
- ✳ Loomad lastehirmutistena: hunt, ilves, rästik, rott, šaakal jt.
- ✳ Tekke- ja seletusjutud: karu ja inimene; põder ja inimene jts.
- ✳ Kuuldud rahvapärased liiginimetused.
- ✳ Loomaliikide elu-olu: elupaiga eelistused, värvuse erinevused, toiduhankimisviisid, käitumine, talveuni inimese arusaamades: nastik, hüljes, jännes, kärp jt.
- ✳ Väga oleks vaja Teie arvamusi ja lugusid uutest liikidest: metssiga, kährikkoer, hirv, šaakal, mink, samuti haruldasematest: naarits, lendorav, ahm, kivisisalik, vaskuss jts.

Küsitluse juurde palume märkida oma nimi, sünniaasta, elukoht ja koht, kus ja millal juttu/teadet kuulsite.

Vastuseid küsimustele või vabas vormis lugusid võib saata Eesti Rahvaluule Arhiivi kogumismooduli „Kratt“ kaudu <http://kratt.folklore.ee> või e-kirja teel aadressile kratt@folklore.ee. Samuti võib need läkitada arhiivile käsikirjaliste saadetistena aadressil Vanemuise 42, 51003, Tartu. Märksõnaks märkida „Loomalood“.

Lisateavet küsitluskava kohta saab telefonil 7 377 730 (Eesti Rahvaluule Arhiiv). Kogumisvõistlusega seotud infot jagame ka Facebookis: www.facebook.com/rahvaluulearhiiv. Kaastööd palume saata hiljemalt 31. detsembriks 2017.

Soovi korral on võimalik seada oma vastustele kasutuspiiranguid.